

MINISTERIE VAN OPENBARE WERKEN

BESTUUR DER WEGEN

Verkeerstechnische Dienst

**ALGEMENE OMZENDBRIEF
NOPENS DE WEGSIGNALISATIE**

Tekst

**DEEL II : VERKEERSBORDEN
HOOFDSTUK C : VERBODSBORDEN**

DEEL II.

=====

HOOFDSTUK C. VERBODSBORDEN.

=====

- C.1. PLAATSING DER VERBODSBORDEN.
- C.2. OPSOMMING EN GEBRUIK DER VERBODSBORDEN.
- C.3. AFMETINGEN DER VERBODSBORDEN.

C.1. PLAATSING DER VERBODSBORDEN.

De verbodsborden worden rechts geplaatst; wanneer de plaatsgesteldheid het evenwel niet toelaat mogen zij boven de rijbaan geplaatst worden.

Zij mogen herhaald worden op de plaatsen waar het verkeer het rechtvaardigt. Op autosnelwegen worden in principie de verbodsborden links herhaald.

Een verbodsbord mag aangekondigd worden door een gelijkaardig verkeersbord, aangevuld met een onderbord van het type Ia (zie deel II - Hoofdstuk G) dat bij benadering de afstand aanduidt waarop het verbod begint.

Deze afstand is in principie 300 m op autosnelwegen en 200 m op gewone wegen.

De verbodsborden, die over een zekere lengte van een rijbaan gelden, moeten na elk kruispunt herhaald worden. De herhalingsborden worden in de onmiddellijke nabijheid van het kruispunt geplaatst, zodanig dat zij door de bestuurder komende van de kruisende rijbaan kunnen waargenomen worden nadat hij zijn manoeuvre heeft uitgevoerd.

C.2. OPSOMMING EN GEBRUIK DER VERBODSBORDEN.

1. Verkeersbord "C 1". - Verboden richting voor ieder bestuurder (plaat 1/C).

Met ieder verkeersbord "C 1" dat bij het begin van een wegvak met verboden richting geplaatst is, moet op het andere uiteinde een verkeersbord "F 19" (zie deel II - Hoofdstuk F) overeenkomen, rechts van de rijrichting geplaatst (plaat 2/C). Een tweede verkeersbord "C 1" moet geplaatst worden op het einde van het wegvak met verboden richting; het mag aangebracht worden op de achterkant van het verkeersbord "F 19" indien dit links herhaald is.

Het verkeersbord "F 19" mag evenwel niet geplaatst worden indien het verbod, opgelegd door het verkeersbord "C 1" niet het geheel van de openbare weg betreft.

De signalisatie voor éénrichtingsverkeer opgelegd voor de uiteinden van een wegvak met kruispunten moet niet noodzakelijk herhaald worden aan de uiteinden van elk weggedeelte (plaat 2/C). Ten minste moeten de verkeersborden "C 1" (begin van de gesloten richting op een weggedeelte) en "F 19" (begin van het éénrichtingsverkeer op een weggedeelte) rechts geplaatst worden na elk kruispunt op het wegvak (plaat 2/C).

Het verkeersbord "C 1" geplaatst op het einde van het wegvak met gesloten richting moet niet links herhaald worden; dit verkeersbord wordt niet noodzakelijk herhaald vóór elk tussenliggend kruispunt (plaat 2/C). Het verkeersbord moet geplaatst worden telkens wanneer de bestuurder in overtreding uitkomt op een weg met verkeersborden "B 9" of "B 15".

Bij het begin van een verboden richting moet het verkeersbord "C 1" links herhaald worden op de rijbanen waarvan de breedte het verkeer in meerdere files toelaat; het mag evenwel niet worden herhaald indien het een verbod bevestigt dat voorzien is in het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer. Indien op een rijbaan een vrije breedte van ten minste 6,00 m altijd beschikbaar is, wordt zij beschouwd als een rijbaan die het verkeer in meerdere files toelaat.

Geen enkel bijkomend opschrift mag de betekenis van het verkeersbord "C 1" beperken.

Uitzonderlijk, en indien de plaatsgesteldheid het toelaat, mag evenwel van deze regel worden afgeweken ten gunste van de voertuigen van geregelde openbare diensten voor gemeenschappelijk vervoer. In dit geval :

- wordt het verkeersbord "C 1" aangevuld met een onderbord van het type IV (zie deel II - Hoofdstuk G) met de vermelding "UITGEZONDERD BUS";
- mag het verkeersbord "F 19" niet geplaatst worden;

- wordt een verkeersbord "F 17" (zie deel II - Hoofdstuk F) in plaats van het verkeersbord "F 19" geplaatst; het duidt voor elk van de rijstroken de rijrichting aan. Dit verkeersbord wordt rechts geplaatst en links herhaald;
- moeten voorsorteringsspijlen (zie deel III) aangebracht worden op de rijstroken aan het begin en aan het einde van elk gedeelte van het gereguleerde wegvak.

Deze afwijking mag slechts toegestaan worden wanneer een andere oplossing geen rationele uitbating van het gemeenschappelijk verkeer toelaat en op voorwaarde dat de veiligheid van de weggebruikers niet in het gedrang wordt gebracht.

2. Verkeersbord "C 3a". - Verboden toegang in beide richtingen voor ieder bestuurder (plaat 3/C).

Indien het plaatselijk verkeer toegelaten is, wordt het verkeersbord aangevuld met een onderbord van het type IV (zie deel II - Hoofdstuk G) met de vermelding "UITGEZONDERD PLAATSELIJK VERKEER" (platen 4/C tot 7/C).

Dit onderbord mag ook een meer beperkende vermelding dragen zoals "UITGEZONDERD LANDBOUWERSGEBRUIK", enz...

In het geval van een wandelstraat mag alleen dit verkeersbord gebruikt worden; het wordt dan aangevuld met de vermelding "UITGEZONDERD LADEN OF LOSSEN" gevolgd door de aanduiding van de toegelaten uren of "UITGEZONDERD ....t VOOR LADEN OF LOSSEN", gevolgd door dezelfde aanduiding.

Het verkeersbord "C 3a" wordt evenwijdig met de rijbaanas op de beide uiteinden van een doorsteek van een middenberm op autosnelwegen geplaatst.

Wandelstraten.

Het laden en het lossen mogen in principieel niet toegelaten worden tussen 12 u en 19 u.

Het aanvullend reglement dat terzake vastgesteld wordt door de gemeenteraad mag nochtans, zo nodig, en in afwijking van de voorwaarden gesteld in hogervermeld paragraaf, voorzien dat te allen tijde tot de wandelstraat toegang hebben, op voorwaarde dat zij niet sneller dan stapvoets rijden en niet parkeren :

- de bestuurders van voertuigen waarvan de garage slechts langs deze straat toegankelijk is;
- in geval van absolute noodzaak, de voertuigen van handelsondernemingen die in deze straat gevestigd zijn, indien deze voertuigen bestemd zijn voor leveringen en indien die leveringen een hoofdactiviteit van de onderneming uitmaken;
- in geval van absolute noodzaak, de voertuigen die dienen voor werk in de straat.

In dergelijk geval preciseert het reglement dat de personen die van bedoelde afwijkingen genieten, achter de voorruit van hun voertuig een vrije doorgangkaart moeten aanbrengen die door de hoofdpolitiekommissaris of de politiekommissaris wordt afgeleverd, en waarop ondermeer voornoemde voorwaarden inzake snelheid en parkeren, de nummerplaat en de geldigheidsduur van het dokument vermeld zijn.

Speelstraten.

De desbetreffend aanvullende reglementen moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

- er moet bewezen worden dat de speelplaatsen van de gemeentescholen en de parken in de omgeving niet beschikbaar zijn;
- de rijbaan die men wil inrichten als speelstraat moet alle dagen op dezelfde uren en gedurende een lange periode volledig gesloten worden voor het rijverkeer;
- het verkeersbord "C 3a" en de hekken moeten onder toezicht en op verantwoordelijkheid van de gemeentelijke overheden geplaatst worden.

3. Verkeersborden "C 5". - Verboden toegang voor bestuurders van motorvoertuigen met meer dan twee wielen en van motorfietsen met zijspan (plaat 8/C).
4. "C 7". - Verboden toegang voor bestuurders van motorvoertuigen (plaat 9/C).
5. "C 9". - Verboden toegang voor bestuurders van bromfietsen (plaat 10/C).
6. "C 11". - Verboden toegang voor bestuurders van rijwielen (plaat 11/C).
7. "C 13". - Verboden toegang voor bestuurders van gespannen (plaat 12/C).
8. "C 15". - Verboden toegang voor ruiters (plaat 13/C).
9. "C 17". - Verboden toegang voor bestuurders van handkarren (plaat 14/C).
10. "C 19". - Verboden toegang voor voetgangers (plaat 15/C).

De silhouetten die voorkomen op de verkeersborden "C 5", "C 7", "C 9", "C 11", "C 13", "C 15", "C 17" en "C 19" mogen op een zelfde verkeersbord gegroepeerd worden.

Het aantal gegroepeerde silhouetten mag echter niet groter zijn dan drie. Buiten de bebouwde kommen bedraagt dit aantal ten hoogste twee.

Bij gelijktijdig gebruik van de symbolen van de verkeersborden "C 9" en "C 11" worden deze op een zelfde verkeersbord gegroepeerd.

Wanneer deze verkeersborden slechts gelden voor een gedeelte van de openbare weg, moeten de borden "C 9" en "C 11" aangevuld worden door een onderbord dat het bedoelde weggedeelte nader bepaalt : bijvoorbeeld "OP DE BERM" of "OP DE MIDDENBERM".

De verkeersborden "C 9" en "C 11" worden niet geplaatst ter bevestiging van het verbod te rijden op een links gelegen fietspad of gelijkgrondse berm.

11. Verkeersborden "C 21". - Verboden toegang voor bestuurders van voertuigen waarvan het gewicht in beladen toestand hoger is dan het aangeduide (platen 16/C en 17/C).
12. "C 23". - Verboden toegang voor bestuurders van voertuigen gebruikt voor het vervoer van zaken (plaat 18/C).
13. "C 25". - Verboden toegang voor bestuurders van voertuigen of slepen waarvan de lengte, lading inbegrepen, groter is dan de aangeduide (plaat 19/C).
14. "C 27". - Verboden toegang voor bestuurders van voertuigen waarvan de breedte, lading inbegrepen, groter is dan de aangeduide (plaat 20/C).
15. "C 29". - Verboden toegang voor bestuurders van voertuigen waarvan de breedte, lading inbegrepen, groter is dan de aangeduide (plaat 21/C).

Indien er geen wegomlegging is op de plaats waar een van de verkeersborden "C 21", "C 23", "C 25", "C 27" en "C 29" de toegang verbiedt voor de betrokken voertuigen, moet een gelijkaardig verkeersbord aangevuld met een onderbord van het type Ia (zie deel II - Hoofdstuk G), waarop de afstand is aangeduid waarop het verbodsbord zich bevindt, geplaatst worden op de plaats waar een wegomlegging mogelijk is.

Een onderbord van het type VIIa (zie deel II - Hoofdstuk G), aangebracht onder het verkeersbord "C 23" beperkt het verbod tot de bestuurders van voertuigen waarvan het gewicht in beladen toestand hoger is dan het aangeduide.

Alleen de doorgangen waarvan de vrije hoogte minder is dan 4,20 m moeten gesignaleerd worden met het verkeersbord "C 29". De te vermelden hoogte is de vrije hoogte verminderd met 0,20 m behalve voor de doorgangen waarvan de vrije hoogte minder is dan 2,50 m.

16. Verkeersborden "C 31a" en "C 31b". - Verbod aan het volgende kruispunt af te slaan in de richting door de pijl aangegeven (plaat 22/C en 23/C).

Dit verkeersbord wordt geplaatst in de onmiddellijke nabijheid van het kruispunt. Het moet links herhaald worden op rijbanen met éénrichtingsverkeer waarvan de breedte het verkeer in meerdere files toelaat.

Het mag niet geplaatst worden indien het verbod niet het geheel van de dwarsweg betreft.

Indien de bestuurder in de onmiddellijke nabijheid van de ingang van een kruispunt een verkeersbord "C 1" niet kan zien dat op een weg van dit kruispunt geplaatst is, mag een verkeersbord "C 31" geplaatst worden als waarschuwing van het verkeersbord "C 1", behalve indien het afslaan in dezelfde richting op een andere weg van het kruispunt toegelaten is. Telkens als het mogelijk is zal evenwel het verkeersbord "D 1" of "D 3" gebruikt worden in plaats van het verkeersbord "C 31".

Op een kruispunt waar het verboden is naar rechts en naar links af te slaan wordt geen verkeersbord "C 31" geplaatst; alleen een verkeersbord "D 1", waarvan de pijl naar boven gericht is, wordt in zulk geval geplaatst. Hetzelfde geldt aan de oprit van autosnelwegen; het verkeersbord "D 1a" wordt dan zo geplaatst in de hoek gevormd door de oprit en de rijbaan van de autosnelweg, dat het zowel zichtbaar is voor de bestuurder die op de autosnelweg rijdt als voor de bestuurder die er zich op begeeft.

Het is verboden tegelijk verkeersborden "C 31" en "D 1", "D 3" of "D 5" te plaatsen om een zelfde reglementering op te leggen.

17. Verkeersbord "C 33". - Vanaf het verkeersbord tot het volgende kruispunt, verbod te keren (plaat 24/C).

Dit verkeersbord mag niet gebruikt worden om aan te duiden dat een rijbaan éénrichtingsverkeer heeft.

18. Verkeersborden "C 35". - Vanaf het verkeersbord tot het volgende kruispunt, verbod een gespan of een voertuig met meer dan twee wielen, links in te halen (plaat 25/C).

19. "C 39". - Vanaf het verkeersbord tot het volgende kruispunt, verbod voor bestuurders van voertuigen of slepen gebruikt voor het vervoer van zaken, waarvan het hoogste toegelaten gewicht meer dan 3.500 kg bedraagt, een gespan of een voertuig met meer dan twee wielen links in te halen (plaat 27/C).

Op een rijbaan met éénrichtingsverkeer moet het verkeersbord dat op het eerste gereglementeerd weggedeelte staat links herhaald worden.

Deze verplichting geldt eveneens op een rijbaan met tweerichtingsverkeer.

Het verkeersbord "C 35" wordt geplaatst waar een inhaalverbod noodzakelijk is te wijten aan een lokaal permanent gevaar op een rijbaan zonder wegmarkeringen : bijvoorbeeld bij een pas aangelegde slijtlaag.

In bijzondere gevallen mag op een weg met twee of drie rijstroken het verkeersbord "C 35" de doorlopende streep vervangen indien de volgende voorwaarden worden vervuld :

- wegens de plaatsgesteldheid in de nabijheid van de inrij van een eigendom en wegens de afmetingen van het voertuig of van de lading de bestuurder eerst naar links moet be-geven alvorens rechts af te slaan om de inrij te kunnen oprijden en zodoende verplicht is de doorlopende streep te overschrijden;
- deze voertuigen moeten regelmatig de inrij van een eigendom langs het betrokken weggedeelte aandoen;
- wegens de afmetingen van de voertuigen of van de lading het zeer moeilijk is te keren aan het volgende kruispunt.

20. Verkeersborden "C 37". - Einde van het verbod opgelegd door het verkeersbord "C 35" (plaat 26/C).

21. "C 41". - Einde van het verbod opgelegd door het verkeersbord "C 39" (plaat 28/C).

Deze verkeersborden worden slechts geplaatst indien het einde van het verbod niet samenvalt met een kruispunt.

22. Verkeersbord "C 43". - Vanaf het verkeersbord tot het volgende kruispunt, verbod te rijden met een grotere snelheid dan deze die is aangeduid (plaat 29/C).

Dit verkeersbord mag niet gebruikt worden op plaatsen waar :

- de bijzondere plaatsgesteldheid duidelijk een snelheidsvermindering oplegt;
- waar een gevaarsbord kan gebruikt worden.

In de bebouwde kommen die afgebakend zijn door verkeersborden "F 1" en "F 3" mogen geen verkeersborden "C 43" met snelheidsbeperking tot 60 km/u worden geplaatst of behouden. Er moet evenwel een verkeersbord "C 43" met snelheidsbeperking tot 60 km/u aangevuld door het onderbord van het type VI (zie deel II - Hoofdstuk G) met de vermelding "HERHALING", worden geplaatst op het einde van het weggedeelte waarop een snelheid van meer dan 60 km/u werd toegelaten. Het wordt links herhaald op de rijbanen met éénrichtingsverkeer.

Verkeersborden "C 43" met op een onderbord de vermelding "HERHALING" mogen gebruikt worden indien de bijzondere plaatsgesteldheid het rechtvaardigt.

Wanneer een snelheidsbeperking wordt opgelegd buiten een bebouwde kom, moet het eerste verkeersbord "C 43" aangekondigd worden door een gelijkaardig verkeersbord aangevuld met een onderbord van het type Ia (zie deel II - Hoofdstuk G).

Wanneer een snelheidsvermindering ten opzichte van de hoogst toegelaten snelheid 20 km/u bedraagt, wordt het verwittigingsbord geplaatst op gewone wegen op ongeveer 200 m en op autosnelwegen op ongeveer 300 m.

Wanneer deze snelheidsvermindering 30 km/u bedraagt, wordt het verwittigingsbord op ongeveer 300 m geplaatst op gewone wegen. Op autosnelwegen worden alleen snelheidsverminderingen in trappen van 20 km/u toegepast. Voor snelheidsverminderingen van meer dan 30 km/u worden degressieve snelheidsbeperkingen opgelegd in opeenvolgende stadia van 20 km/u. De tussenafstanden tussen deze verkeersborden bedragen ongeveer 200 m op gewone wegen en ongeveer 300 m op autosnelwegen.

Indien op invalswegen van een bebouwde kom een hogere snelheid dan 60 km/u wordt toegelaten in de nabijheid en voorbij het verkeersbord "F 1", wordt het gewenste verkeersbord "C 43" zodanig geplaatst dat de weggebruikers beide verkeersborden niet associëren.

Uitgezonderd in zeer bijzondere gevallen worden op de verkeerswisselaars van autosnelwegen geen verkeersborden "C 43" geplaatst.

23. Verkeersbord "C 45". - Einde van de snelheidsbeperking opgelegd door het verkeersbord "C 43" (plaat 30/C).

Dit verkeersbord wordt slechts geplaatst indien het einde van het verbod niet samenvalt met een kruispunt.

24. Verkeersbord "C 46". - Einde van elk plaatselijk verbod opgelegd aan voertuigen in beweging (plaat 31/C).

Indien op een rijbaan een degressieve snelheidsbeperking wordt toegepast, wordt het einde dat niet samenvalt met een kruispunt aangeduid door het verkeersbord "C 46".

25. Verkeersbord "C 47a" tot "C 47c". - Douanepost. Verbod voorbij te rijden zonder te stoppen (platen 32/C tot 34/C).

Aan de Belgisch-Duitse grens wordt het opschrift aangevuld met het woord "ZOLL" (plaat 33/C). Het opschrift mag vervangen worden door het woord "TAXES" (plaat 34/C).

C.3. AFMETINGEN DER VERBODSBORDEN.

In de bebouwde kommen hebben de verbodsborden normaal een diameter van ongeveer 0,70 m. Deze afmeting mag in bijzondere gevallen tot 0,40 m verminderd worden, indien de plaatselijke omstandigheden het vereisen.

Buiten de bebouwde kommen hebben de verbodsborden normaal een diameter van ongeveer :

- 0,90 m op autosnelwegen, op autowegen en op wegen met ten minste vier rijstroken;
- 0,70 m op wegen met minder dan vier rijstroken.

Deze afmetingen mogen in bijzondere gevallen tot 0,40 m verminderd worden, indien de plaatselijke omstandigheden het vereisen.

